

Guth Gyula

Ezen a képen apám, Guth Gyula látható. A fényképet a sógora, Honig Miklós készítette. Miklós apám testvérét, Honig Bellát vette feleségül. Nagyváradon éltek, de ez a kép egy Brassóban, nálunk tett látogatásuk alkalmával készült. Nem emlékszem pontosan, mikor, de az apám a negyvenes éveiben járt. Édesapám, Guth Gyula 1902-ben született Belgrádban, ahol az apja dolgozott. Apja halála után édesanyjával és annak második férjével, Schwartzcal, Nagyváradra költöztek. A nagyváradai Kereskedelmi Akadémiát végezte el, ahol magyarul tanult. [István valószínű nem Kereskedelmi Akadémiára utal, hanem arra a nagyon színvonalas főreáliskolára, ahol a város arculatát meghatározó iparosréteg végezte iskoláit, akik később majd a kolozsvári vagy külföldi Kereskedelmi Akadémiákon tanultak tovább. Kolozsváron a Kereskedelmi Akadémia főiskolai rangú volt, a felvételt érettségihez kötötték. Két évfolyamos volt. - A szerk.] Édesanyámat, Guth Esztert Fogarasban ismerte meg, és házasságuk után Brassóba költöztek. Édesanyám 1907-ben született Szeben megyében, Szkoré falu mellett, és Kolozsváron tanult a Tarbut zsidó

középiskolában, ugyancsak magyarul. Azt az időszakot nevezte ő élete 'aranykorának' (1920-1924/5 között), nagyon szerette azt a középiskolát; sztárként kezelték ott, nagyon népszerű volt, és ha jól értettem, a zsidó érzés és cionizmus rendkívül erős volt. Ők magyarul beszéltek egymás között. Édesapám a brassói Román Banktársaság meghatalmazottjaként dolgozott, ami tulajdonképpen egy német bank kirendeltsége volt. Fontos tisztség volt, a bank vezérigazgatói meghatalmazták, hogy a nevükben döntsön. Apám egyáltalán nem volt vallásos, sábeszkor dolgozott, nem tartotta be a kórséget, viszont a nagyünnepeket igen. Neológ volt, de zsidó öntudatú és buzgó cionista. Emlékszem, hogy édesanyámnak megmaradt a házassági levele [ketuba; lásd: házasság, esküvői szertartás], és apámnak volt egy lila selyem zsákocskája, amelyre Dávid-csillag volt hímezve, és amiben a temetési ruhák [lásd: temetés; kitli], tálesz és a szidur voltak. Apám nem volt semmilyen párt tagja, de a házunkban volt egy Keren Kayemet dobozka [lásd: Keren Kajemet Lejiszrael (KKL)], amibe minden látogatóknak valamit bele kellett tennie. Apám tagja volt az Ivriának, amely egyike volt az első brassói zsidó szervezeteknek, és amely csak később vált cionistává. Nem tudom pontosan, de azt hiszem, apám fontos személyiség volt ott. Nem beszélt sokat erről, csak annyit mondott, hogy sokat futballoznak. Azt hiszem, a szüleim baráti köre kizárólag zsidókból állt. Édesanyám nagyon nyílt, közvetlen ember volt, és Brassóban nagyon ismert volt, legalábbis a zsidó körökben. Apám jó barátja volt Feiler Dezső, akivel együtt volt az Ivriában és később, a második világháború alatt, a brassói zsidó hitközség elnöke volt. Ismerte Molnár Citromot, aki a kommunista rendszerben volt a hitközség elnöke. A második világháború idején végül elvesztette az állását a bankban a zsidótörvények miatt [lásd: zsidótörvények Romániában], mert a bank németeké volt, és természetesen a Németországban meghozott antiszemita határozatokat itt is alkalmazni kellett. Úgyhogy kénytelen volt feketén dolgozni, különböző cégeknek könyvelt feketén, hogy megélhessünk. Bár apám buzgó cionista volt, sohasem akart alijázni; ez paradoxon, de nagyon erősen kötődött a hazájához, nagyon ragaszkodott a házához, családjához. Mindezek ellenére erősen támogatta a cionista ügyet. Apám 1978-ban halt meg, és a brassói zsidó temetőbe temettük el.